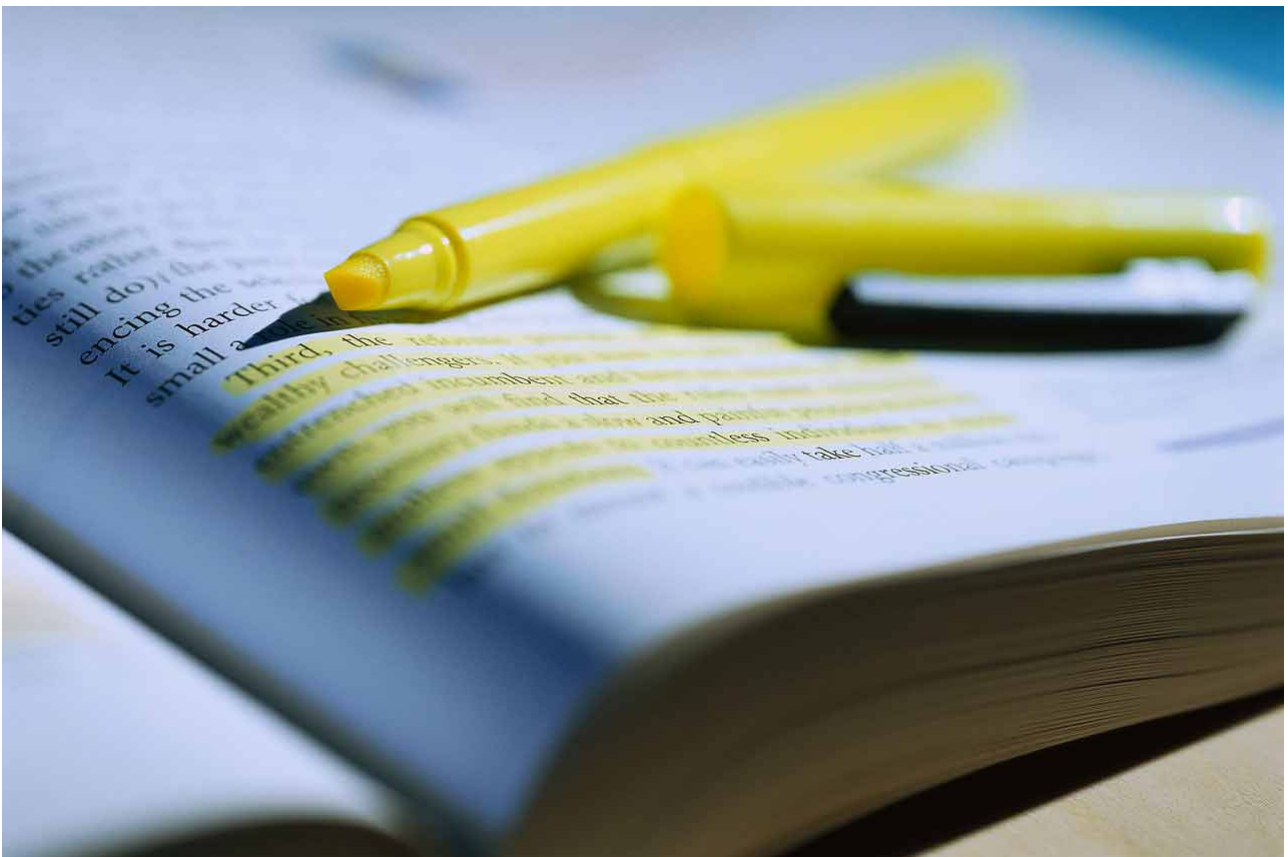

Ungdommen – Uddannelser

Indhold**Indhold**

Indhold.....	2
Problemstillinger	3
Unge, der ikke tager en uddannelse og grunden hertil	3
Forskellen på uddannelser i andre lande i forhold til Danmark	4
Grunden til at mange unge studerer i udlandet	5
Mest attraktive og prestigefulde uddannelser samt tendenser	7
Ændringer på uddannelsesområdet i forhold til tidligere	9
De unges fremtid og økonomi.....	10
Konklusion	11
Kildeangivelse	11
Efterskrift.....	11
Produkter	12

Problemstillinger

Hvem tager ikke en uddannelse og hvorfor? Hvad er forskellen på uddannelse i andre lande i forhold til Danmark? Hvilke grunde kan der være til, at mange unge tager til udlandet for at studere? Hvilke uddannelser er mest attraktive, og hvilke tendenser er der blandt unge (hvilke uddannelser er f.eks. blevet mere/mindre populære i løbet af de sidste år, og hvad er på vej op)? Hvordan har unge ændret sig på uddannelsesområdet i forhold til før? Hvordan ser de unges fremtid og økonomi ud?

Unge, der ikke tager en uddannelse og grunden hertil

Der er en del unge, som ikke tager en uddannelse. Det er naturligvis en lille andel i forhold til dem, der tager en uddannelse. 17 procent (kilde: undervisningsministeriet, 2008) er ikke i gang med noget tre måneder efter folkeskolen. De fleste af dem går heller ikke i gang med en uddannelse senere hen på året. De går måske i arbejde eller lavet intet – også på trods af, at de ikke kan få et ret godt arbejde. De kan stort set kun få den slags arbejde, som man kan have som ungarbejder. De unge kan til gengæld godt tage en uddannelse senere hen, hvis de beslutter sig for det. De kan som regel også godt komme ind på en uddannelse det samme år, hvor de ikke er startet på en uddannelse.

UU-vejledere sørger for, at flest mulige unge får en uddannelse efter grundskolen. Selvom det ikke lykkes med 17 procent lige tre måneder efter grundskolen, lykkes det ofte for UU-vejlederne at få de unge i uddannelse lidt senere. UU-vejlederne fører trods alt tilsyn med de unge til og med 25 år. I den tid skal de så vidt muligt sørge for, at de unge får en uddannelse. De skal som minimum være i arbejde.

Der kan være mange grunde til, at unge ikke tager en uddannelse. Det er ofte sociale problemer, kriminalitet, forsømmelse af skolen eller ganske simpelt fordi, at de ikke gider eller mener, at de ikke kan, der er grunden til, at uddannelsen bliver skrottet. Sociale problemer kan være mange ting. Det er f.eks. forældre, der måske har et misbrug eller på anden vis ikke behandler deres børn rigtigt, eller det kan have noget med de unges venner at gøre. Måske er de i et kriminelt miljø, hvilket kan medføre, at de ikke formår at tage en uddannelse. Hvis de har forsømt skolen tidligere, er de muligvis slet ikke i stand til at kunne følge med på en ungdomsuddannelse. Mange bliver måske bare hjemme i noget tid, fordi de intet gider. På et tidspunkt bliver de dog nødt til at lave noget – ellers

får de store økonomiske problemer. Hvis det er et problem at skaffe arbejde, munder det desværre ofte ud i kriminalitet for at skaffe penge.

Der er ganske få, som slet ikke vil have en uddannelse. Det skyldes, at de har et arbejde og er af arbejdsgiveren blevet lovet, at de kan få et godt job hos arbejdsgiveren. Det sker ikke så ofte, fordi unge godt ved, at de ikke kan bruge det til ret meget. Desuden foretrækker langt de fleste arbejdsgivere også, at de unge har en uddannelse.

Generelt set er de unge meget bevidste om, hvad de vil inden for uddannelsesområdet. De unge er også klar over, hvad det betyder, hvis de ikke får en uddannelse. De er klar over, at det som regel altid er dem, der ingen uddannelse har, der først bliver fyret, såfremt der skal skæres ned på arbejdspladsen. Det er derfor kun ganske få, som ikke tager en uddannelse (en del af de 17 % unge, der ikke går i uddannelse umiddelbart efter grundskolen, tager trods alt en uddannelse lidt senere).

For øvrigt er der også undervisningspligt efter grundskolen for de 15-17-årige, hvilket vil sige, at de unge skal følge den uddannelsesplan, de har skrevet. Det er derfor blevet sværere ikke at tage en uddannelse, og undervisningsministeriet forventer, at tallet på 17 % (andelen af unge, der ikke begynder på en ny uddannelse tre måneder efter grundskolen) vil falde en del på få år (således at regeringens mål om, at 95 % af de unge skal have en ungdomsuddannelse, vil gå i opfyldelse), hvilket skyldes den øgede kontrol med de unge på området. Der vil dog alligevel altid være nogen, som ikke er egnede til at få en uddannelse efter grundskolen. Derfor er der i regeringens mål (tidligere nævnte mål om, at 95 % af de unge skal have en ungdomsuddannelse) taget højde for, at 5 % af de unge ikke tager en uddannelse efter grundskolen.

Forskellen på uddannelser i andre lande i forhold til Danmark

Der kan være store forskelle på uddannelser i andre lande i forhold til Danmark. Det er ting som moralen, produktiviteten, mængden af lektier, undervisningstid, undervisningsform osv. Især i lande som Kina og Indien har unge generelt en helt anden indstilling til uddannelse i forhold til mange vestlige lande. I Kina og Indien er der meget større konkurrence blandt de studerende – det gælder om at få et godt job i fremtiden. Derfor laver de en meget stor bunke lektier og er lang tid i skole hver dag. Mange af dem er sågar i søndagsskole for at blive endnu klogere. Ydermere er der meget mere respekt for undervisningen og læreren.

Generelt set er indere og kinesere ved at overhale den vestlige verden på uddannelsesområdet, og man regner med, at man i fremtiden vil få meget stor konkurrence fra dem. Ikke alene på uddannelsesområdet – også arbejdsmarkedet. Det er især på naturfagsområderne, der vil blive konkurrence. Det er også sådan, at mange indere og kinesere (samt andre udenlandske studerende) kommer til Danmark for at studere på universitetet. I Danmark var der i 2007 7.202 internationale studerende på danske universiteter på udvekslingsophold (kilde: Styrelsen for International Uddannelse, 2008). Her kan de nemlig komme på universitet gratis, ligesom de under særlige omstændigheder kan få SU. Derefter tager mange tilbage til deres hjemland (mange af dem får derfor ofte en gratis uddannelse af Danmark), men mange bliver også i Danmark (eller andre steder i Europa).

En anden ting er, at det i mange andre lande koster at gå i skole. I mange lande er grundskolen gratis (selvfølgelig betaler man skat), og så koster alle videre uddannelser. I flere andre lande koster det også at gå i grundskole. I de helt fattige lande medfører det, at mange unge slet ikke kommer i skole og får en uddannelse. De har simpelthen ikke råd til det, ellers også er der andre ting, som de finder vigtigere at bruge deres sparsomme penge på. Også nogle af de vestlige lande har uddannelser, der koster. I f.eks. USA koster det at gå på college (universitetet). De fleste har råd til at komme på universitetet (hvis ikke et af de bedste universiteter, så et af de mindre gode), men der er også unge, der må opgive det pga. deres økonomi.

Grunden til at mange unge studerer i udlandet

I 2007 var der 5.123 danske studerende på udvekslingsophold i udlandet (kilde: Styrelsen for International Uddannelse, 2008). Næsten alle af disse studerede i et vestligt land. Her er nemlig det største udbud af uddannelser, som man også kan bruge i Danmark. Desuden er der et større udbud i de vestlige lande, ligesom det også er nemmere at studere i enten EU eller i et af de lande, som EU samarbejder med. De lande, som flest vil studere i, er USA og Storbritannien. Det er også her, at de mest prestigefulde og kendte universiteter ligger.

De unges grunde til at tage til udlandet for at studere kan variere. Der kan ligge personlige grunde bag – f.eks. hvis man har familie eller en kæreste det sted, hvor man vil studere. Ellers er de mest hyppige grunde sproget, et anderledes miljø samt at opleve den globaliserede verden. Desuden er der mange virksomheder, der sætter pris på, at man har studeret i udlandet. De sætter pris på, at man har et internationalt kendskab og ved, hvordan man begår sig i den globaliserede verden. Ydermere

kan det være, at de unge kan skaffe nogle gode kontakter til virksomheden i kraft af, at de kender en masse fra deres studie. Samtidigt ser det godt ud på CV'et, hvis man har været i udlandet for at studere.

Sproget er en meget god grund til, at de unge tager til udlandet. De bliver meget bedre til at tale f.eks. engelsk, og det kan de bruge senere i livet. De bliver på den måde bedre til at begå sig blandt befolkningen i det land, som de studerer i. De lærer befolkningen og kulturen at kende. Det kan være en fordel, hvis man senere hen vil lave forretning med dem. Det er nemmere at lave forretning med f.eks. en amerikaner, hvis du kender hans land, hans kultur og kan snakke hans sprog perfekt. Det er en af hovedgrundene til, at de danske virksomheder sætter så stor pris på dem, der har studeret i udlandet.

Mange unge har brug for at opleve noget andet end Danmark. Derfor kan det være noget andet at komme til udlandet for at studere. Her er man i uvante rammer og oplever hele tiden noget nyt, noget ukendt. Man er heller ikke sammen med de vante mennesker. Man bliver derimod tvunget til at lære nogle nye mennesker at kende, hvilket mange unge også går efter. Det er også nødvendigt at lære et nyt område. Hvis man er vant til livet på landet, er det noget af en omvæltning at komme ind til f.eks. London.

Mange unge ønsker at opleve den globaliserede verden på egen krop. Det kommer de i høj grad til ved at studere i et andet land. De oplever, hvordan deres uddannelse kan benyttes mange steder i verden, men også i det hele taget hvordan den globaliserede verden hænger sammen og fungerer. Det er noget, som mange arbejdsgivere sætter pris på.

De fleste unge tager kun et eller to semestre i udlandet som en overbygning til deres nuværende uddannelse. Det sker ikke lige så tit, at hele uddannelsen bliver taget i udlandet. Der er færre unge fra Danmark, der tager en uddannelse i udlandet, end der egentlig er plads til. Det er også færre end det antal, som regeringen ønsker skal tage en uddannelse i udlandet. Det er dyrt økonomisk at tage til udlandet for at studere, hvilket afholder mange unge fra at gøre det. Der er ellers gode muligheder for at få tilskud til det. Mange fonde yder også bidrag til unges studium i udlandet.

I det hele taget får de unge nogle gode år, hvor de finder sig selv og lever deres eget liv. De får nogle oplevelser og lærer en masse, som ikke kan læres i bøger. De studerende, der har været i udlandet, føler, at de er blevet styrket og modnet, og at de har lært at være fuldkommen selvstændige. De får også andre kompetencer og lærer andre måder at leve og studere på. De finder ud af, at der er en anden verden uden for Danmark.

Mest attraktive og prestigefulde uddannelser samt tendenser

De mest attraktive samt prestigefulde uddannelser er som regel dem, hvor man tjener en god løn og skal bruge et højt gennemsnit for at komme ind. I de unges øjne er det derfor de uddannelser, der er mest prestigefulde. Det er uddannelser som medicin, veterinærmedicin (dyrlæge), odontologi, psykologi, antropologi, jura og statskundskab, der er de mest attraktive og også de mest prestigefulde. Mange af ingeniøruddannelserne er også ret populære – især inden for IT. De forskellige studievejledere udtrykker det meget enkelt: Høj løn (i job efter uddannelsen) og højt gennemsnit er lig med prestige, som er lig med attraktiviteten for uddannelsen. Sådan er det som hovedregel altid.

På alle de nævnte uddannelser kræves et højt gennemsnit for at komme ind, ligesom de alle er fyldt op år efter år. Der er meget stor ansøgning til dem. Københavns Universitet oplyser, at medicin er den absolut mest ansøgte uddannelse, og at et gennemsnit på 10,8 kræves for at komme ind på uddannelsen hos dem. Den næstmest ansøgte uddannelse er jura, hvor man kun skal have et gennemsnit på 8,3 (det skyldes, at der er mange pladser i forhold til antallet, der ansøger), og den tredje mest ansøgte uddannelse er psykologi, hvor man skal have et gennemsnit på 10,5. Gennemsnittet bliver automatisk presset op, hvis der er mange, som ansøger i forhold til det antal pladser, der er.

Der kan i korte perioder være uddannelser, som bliver meget populære, men hurtigt falder i popularitet igen. Det sker ofte, når nogle bestemte uddannelser har en periode, hvor de er meget omtalte. Det er f.eks. sket med frisøruddannelsen og tømreruddannelsen, ligesom det skete med politiuddannelsen, da Anna Pihl var i tv i en længere periode.

De seneste år (under finanskrisen) er interessen for ingeniøruddannelserne generelt faldet blandt de unge. Ingeniøruddannelserne er stadig meget populære, men ikke helt så populære som bare et par år siden. Det skyldes højst sandsynligt, at de unge er blevet nervøse for, om der er arbejde til dem inden for netop den kategori, eftersom mange ingeniører er blevet fyret under finanskrisen.

De naturvidenskabelige kandidatuddannelser er blevet mindre populære. Det til trods for, at der er et større behov for dem, end der bliver uddannet.

På ungdomsuddannelsesområdet er der ikke mange forandringer. Præcis halvdelen (kilde: undervisningsministeriet, 2008) af alle piger tager en almengymnasial uddannelse (STX, HF) tre måneder efter grundskolen. Ca. en tredjedel af alle drenge tager en amengymnasial uddannelse, og en anden tredjedel af drengene tager en erhvervsfaglig uddannelse efter grundskolen. Kun 18 % af pigerne tager en erhvervsfaglig uddannelse. 21 % af drengene og 13 % af pigerne tager en erhvervsgymnasial uddannelse (HTX, HHX). 17 % af både drenge og piger fortsætter ikke umiddelbart i uddannelse efter grundskolen som nævnt andetsteds.

Generelt set er der på ungdomsuddannelsesområdet ikke mange tendenser. Prestigen og attraktiviteten har lagt de samme steder i mange år. Der har dog været en lille nedgang i antallet af unge, der tager en erhvervsfaglig uddannelse fra år til år. Det har næsten altid været sådan, at STX blandt de unge har været den mest prestigefulde ungdomsuddannelse - efterfulgt af HHX og HTX. Det er STX, der fører til flest jobs, men også til mange af de højst lønnede job (omend mange direktører og andre med høje lederstillinger starter i HHX). Der er en stigende mængde unge, som vælger den internationale studentereksamen, IB. Det hænger dog sammen med, at netop den ungdomsuddannelse er ret ny mange steder i landet og først i disse år er ved at finde ud på de forskellige gymnasier.

Blandt de erhvervsfaglige ungdomsuddannelser er det områderne inden for merkantil (23 %), bygge og anlæg (19 %) samt sundhed, omsorg og pædagogik (16 %) (kilde: undervisningsministeriet, 2008), der er de mest valgte retninger. For en tid lå tømreruddannelsen højt, men det gør den ikke længere. Alt med data og IT har længe været populært. De sociale områder inden for erhvervsfaglige uddannelser har i løbet af de sidste år haft et vigende søgetal, mens mekanikeruddannelserne er blevet mere populære.

Efter niende klasse vælger halvdelen (kilde: undervisningsministeriet, 2008) at gå i tiende klasse. Det har lagt meget stabilt i lang tid. Det skal ikke forveksles med tallene, der fortæller, hvad unge gør tre måneder efter grundskolen. Tiende klasse hører under begrebet grundskolen.

Ændringer på uddannelsesområdet i forhold til tidligere

Generelt er unge blevet mere bevidste om, hvad det vil sige at tage en uddannelse. Unge er også blevet mere bevidste om de konsekvenser, det kan have, hvis man ikke tager en uddannelse. Faktisk er unge blevet mere bevidste om tingene på hele uddannelsesområdet. Det er sandsynligvis fordi de unge har fået bedre mulighed for at finde oplysninger om emnet på egen hånd. Internettet bliver mere og mere veludrustet med oplysninger om uddannelser.

Hvis man taler om unges holdning til uddannelser, kan man sige, at der i grundskolen er kommet mindre respekt omkring læreren og undervisningen. Mange laver heller ikke deres lektier. Sådan har det været i mange år. Til gengæld lærer man mere i skolen i dag, end man gjorde for f.eks. ti år siden. Man snakker f.eks. om, at små børn skal lære at læse allerede i børnehaveklassen, hvilket de aldrig har skullet tidligere.

I løbet af de sidste mange årtier er erhvervsfaglige uddannelser blevet mindre populære. I f.eks. 60'erne var der mange flere, der tog en erhvervsfaglig uddannelse, end der er i dag. Man siger, at det skyldes globaliseringen. Danmark har som næsten alle andre vestlige lande flest tertiære erhverv, og vi uddanner os også i den retning. Mange af de primære og sekundære erhverv er flyttet til udlandet, hvor det hele er billigere i drift pga. billigere arbejdskraft. Det er noget, som unge i Danmark i løbet af de sidste årtier har rettet deres uddannelse efter. Der er altså mange flere, der tager en universitetsuddannelse end før.

I løbet af finanskrisen har landets universiteter oplevet en massiv stigning af unge, der vil ind på universiteterne. Især de humanistiske uddannelser har oplevet en stor fremgang. Det skyldes som regel, at en del er blevet ledige under finanskrisen og har svært ved at finde job, og derfor vil de udnytte tiden til at studere på universitetet. Det er også lidt ældre, der har søgt ind på universiteterne, da finanskrisen har ramt alle aldersgrupper. Universiteterne forventer, at det vil stå på, indtil finanskrisen og dermed ledigheden igen har mindre omfang. I 2010 modtog Københavns Universitet over 15.000 ansøgninger, men havde kun plads til ca. halvdelen. Det var mange, der blev afvist.

En anden ting er, at unge er blevet mere villige til at flytte for at uddanne sig. Hvis man skal have en universitetsuddannelse, bliver man i de fleste tilfælde nødt til at flytte til enten København, Århus eller Odense, fordi udbuddet af uddannelser er størst her. Mange unge bliver i de større byer,

når de først er flyttet derhen, hvilket er en stor medvirkende faktor til, at store dele af landet bliver affolket – urbaniseringen. Som tidligere nævnt flytter mange unge til udlandet for at studere. Det har de gjort i mange år, og sådan vil det nok også fortsætte de næste mange år i kraft af, at verden bliver mindre, globaliseret.

De unges fremtid og økonomi

Når først de unge har uddannet sig, er der mange muligheder alt efter, hvad man har uddannet sig som. Har man f.eks. læst medicin, kan man blive læge. Det skulle der være god mulighed for, fordi læger generelt er en mangelvare i Danmark. Det ser måske ikke sådan ud med andre uddannelser. Der kan være nogle områder, hvor markedet i fremtiden vil være overmættet og således skabe arbejdsløshed inden for det pågældende område. Derfor kan det ske, at nogle faggrupper kan blive nødt til at studere noget andet for at kunne få et job. Sådan vil det altid være, og man kan ikke vide hvilke faggrupper, der rammes af overmætning.

Arbejdsmarkedet er nemlig ikke til at spå om, selvom der sidder mange og tror, at de ved noget, selvom de reelt kun har en forestilling om det fremtidige arbejdsmarked. Der kan ske mange ukendte ting, som kan ændre arbejdsmarkedet i mange forskellige retninger. Mange unge uddanner sig på de områder, hvor de mener, at de næsten er sikre på at få et arbejde i fremtiden. Det er de steder, hvor de ikke forventer en overmætning af arbejdsmarkedet. Mange følger ikke nødvendigvis deres drømme, fordi de er bange for, at der ikke er nogen fremtid i det. F.eks. er kreative uddannelser lidt i spil. Unge ved nemlig, at kunst, design, luksus ol. er ting, som folk hurtigt sorterer fra, hvis de har et stramt budget.

Unge tænker altså meget over deres fremtid, når de skal vælge en uddannelse. Af samme grund er jura meget populært og har været det i noget tid. Mange med juristuddannelser går nemlig snart på efterløn eller pension (jurabaserede jo er besat af mange ældre), hvilket betyder, at der er plads til mange nye om ikke så lang tid. Man forventer ligeledes, at der vil være mange jobs at få for dem, der studerer statskundskab. Generelt inden for samfundsvidenskabelige og økonomiske uddannelser er der mangel på arbejdskraft.

Nutidens unge går meget efter de uddannelser, der senere kan føre til job med gode lønninger. De tænker over den fremtidige økonomi, og de vil leve et godt liv – mange håber sågar på at kunne leve

et liv i luksus. Det er muligt for nogen, men bestemt ikke for alle. De unge har ikke noget imod at tage de store, tunge uddannelser, selvom de ved, at det kommer til at være tidskrævende og kommer til at kræve meget – de ved jo, at der er meget at tjene senere hen.

Det er trods alt ikke alle unge, som uddanner sig efter lønninger og fremtidige forestillinger. Der findes naturligvis også mange unge, der udelukkende følger deres drømme og kun går efter det, som de er bedst til. Den tredje gruppe er unge, som ikke gider de lange uddannelser. De tager som regel det, der er hurtigt og nemt, men det skal helst give så meget i kassen som muligt.

Konklusion

Konklusionen er, at der er nogle unge, der ikke tager en uddannelse lige umiddelbart – f.eks. pga. sociale problemer. Der er til gengæld også unge, som går meget op i deres uddannelse og f.eks. studerer i udlandet for at få et større syn på alting. For de fleste unge er en god løn ved senere ansættelse samt et højt gennemsnit ved optagelse tegn på, at en uddannelse er prestigefuld, og disse uddannelser bliver så meget attraktive blandt de unge. Langt de fleste unge er meget bevidste om, hvorledes de kan bruge en bestemt uddannelse senere hen, og de tager gerne uddannelserne, som giver de bedste lønninger senere hen. Også af de grunde bliver erhvervsfaglige uddannelser mindre populære, og de gymnasiale uddannelser bliver mere populære.

Kildeangivelse

Kildeangivelse kan findes på vores hjemmeside. Nogle steder i rapporten ved konkrete oplysninger kan der dog findes kildeangivelser angivet i parentes.

Efterskrift

Vi mener, at vi har arbejdet seriøst og målrettet med at finde svar på vores problemstillinger, og der har været et godt samarbejde om det i gruppen. Vi har fundet svar på alle vores problemstillinger – på nogle bedre svar end andre, men alligevel udførligt på alle. Vi har haft en omfattende dialog med diverse studievejledere fra især Sønderborg-området, men også fra den øvrige del af Danmark. Vi har opnået vores fastsatte mål og har ikke spildt tiden på unødvendige ting.

Produkter

Grundliggende har vi to produkter: Hjemmesiden og vores PowerPoint-fremlæggelse. Til basis for hjemmesiden er der lavet en rapport. Hjemmesidens tekst kommer fra rapporten. På hjemmesiden er der muligt at downloade vores spørgsmål til de forskellige vejledere og vejledernes svar.

Adressen til hjemmesiden er: <http://wildenradt.com/projekt.html>